

VENERABILIBVS FRATRIBVS Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs Eccleſiaſticis viris, Comitijs generalibus Cleri Gallicani Pariſijs congregatis.

ENERABILES, FRATRES, & dilecti Filij, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Paternæ charitati, quæ chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Ludovicum Regem Chriſtianiſſimum, Eccleſias veſtras, vos ipſos, & vniverſum Regnum iſtud amplectimur, permoleſtum accidit, & planè acerbum cognoſcere ex veſtris Litteris die 3. Februarij ad Nos datis: Epiſcopos, Clerumque Galliæ, (qui Corona olim, & gaudium erant Apoſtolicæ Sedis) ita ſe ergà illam in præſens gerere, vt cogamur multis cum lachrymis vſurpare Propheticum illud: *Filij matris meæ pugnaverunt adverſus me*, quamquam adverſus vos ipſos potiùs pugnetis: dum nobis in ea cauſa reſiſtitis, in qua veſtrarum Eccleſiarum ſalus, ac libertas agitur, & in qua Nos pro Juribus, & Dignitate Epiſcopali in iſto Regno tuenda, ab aliquibus Ordinis veſtri pijs, & fortibus viris appellati, abſque mora inſurreximus, & iam pridem in gradu ſtamus, nullas privatas noſtras paſſiones ſequuti, ſed debitæ Eccleſijs omnibus ſolicitudini, & intimo amori erga vos noſtro ſatisfacturi. Nihil ſanè lætum, & veſtris nominibus dignum, eas litteras continere in ipſo earum limine intelleximus. Nam præter ea, quæ de norma in Comitijs convocandis, peragendiſque ſervata afferebantur, animadvertimus eas oriri à metu veſtro, quo ſuaſore nunquam Sacerdotes Dei eſſe ſolent in ardua, & excelſa, pro Religione, & Eccleſiaſtica libertate, vel aggrediendo fortes, vel perficiendo conſtantes, quem quidem metum falsò iudicaviſtis poſſe vos in ſinum noſtrum effundere.

In ſinu autem noſtro hoſpitari perpetuô debet charitas Chriſti, quæ foras mittit, & longè arcet à ſe timorem. Qua charitate erga vos, Regnúmque Galliæ paternum cor noſtrum flagrare, multis iam, ac magnis experimentis cognoſci potuit, quæ hìc referre non eſt neceſſe. Si quid eſt autem, in quo benemerita de vobis ſit charitas noſtra, eſſe in primis putamus hoc ipſum Regaliæ negotium: ex quo ſi ſerio res perpendatur omnis Ordinis veſtri Dignitas, atque authoritas pendet. Timuiſtis ergo vbi non erat timor. Id vnum timendum vobis erat, ne apud Deum, hominesque redargui iure poſſetis, loco, atque honori veſtro, & Paſtoralis officij debito defuiſſe. Memoria vobis repetenda erant, quæ antiqui illi Sanctiſſimi Præſules, quos quamplurimi poſtea qualibet ætate ſunt imitati, Epiſcopalis conſtantiæ, & fortitudinis exempla, in huiuſmodi caſibus ad veſtram eruditionem ediderunt. Intuendæ imagines Prædeceſſorum veſtrorum, non ſolum qui Patrum, ſed qui noſtra quoque memoria floruerunt. Et qui Ivonis Carnotenſis dicta laudatis, debuiſtis facta etiam, cum res poſceret imitari. Noſtis, quæ is fecerit, paſſuſque ſit in turbulenta illa,& periculoſa contentione inter Vrbanum Pontificem, & Philippum Regem, muneris ſui eſſe arbitratus contra indignationem ſtare,bonis ſpoliari, carceres,& exilia perferre, deſerentibus alijs cauſam meliorem. Officij veſtri erat Sedis Apoſtolicæ authoritati ſtudia veſtra adiungere,& Paſtorali pectore,humilitate Sacerdotali cauſamEccleſiarum veſtrarũ apud Regem agere, eius conſcientiam de tota re inſtruendo, etiam cum periculo regium in vos animum irritandi: vt poſſetis in poſternm ſine rubore in quotidiana Pſalmodia Deum alloquentes Davidica verba proferre, *Loquebar de teſtimonijs tuis in conſpectu Regum, & non confundebar.* Quanto magis id vobis faciendum fuit, tam perſpecta, atque explorata optimi Principis iuſtitia, & pietate, quem ſingulari benignitate Epiſcopos audire, Eccleſijs fauere, & Epiſcopalem poteſtatem intemeratam velle, vos ipſi ſcribitis, & nos magna cum voluptate legimus in veſtris litteris? Non dubitamus, ſi ſtetiſſetis ante Regem pro cauſæ tam iuſtæ defenſione, neque de futura vobis verba quæ loqueremini, neque Regi cor docile, quo veſtris annueret poſtulatis. Nunc cum muneris veſtri,& Regiæ

æqui-

æquitatis quodammodò obliti in tanti momenti negotio silentium tenueritis: non videmus, quo probabili fundamento significetis, vos ad ita agendum adductos, quod in controuersia victi sitis, quod causa cecideritis. Quomodo victus est qui non pugnauit, quomodo cecidit qui non stetit? Et quis vestrum tam grauem, tam iustam causam, tam sacrosanctam orauit apud Regem? Cum tamen Prædecessores vestri eam in simili periculo constitutam non semel apud superiores Galliæ Reges, imo apud hunc ipsum libera voce defenderint, victoresque â Regio conspectu discesserint, relatis etiam ab æquissimo Rege præmijs Pastoralis Officij strenuè impleti. Quis vestrum in Arenam descendit, vt opponeret murum pro Domo Israel? Quis ausus est invidiæ se offerre? Quis vel vocem vnam emisit memorem pristinæ libertatis? Clamarunt interim, sicuti scribitis, & quidem in mala causa pro regio iure. Clamarunt Regis administri, cum vos in optima pro Christi honore sileretis. Neque illa solidiora, quod reddituri nobis rationem, seu verius excusationem allaturi rerum in huiusmodi Comitijs per vos actarum exageratis periculum, ne Sacerdotium, & Imperium inter se collidantur, & mala, quæ exindè in Ecclesiam, & in Rempublicam consequi possent. Proindè existimasse vos ad officium vestrum pertinere aliquam inire rationem tollendi de medio gliscentis dissidij, nullam vero commodiorem apparuisse, remedio ab Ecclesiæ Patribus indicato, vtili condescensione Canones temperandi pro temporum necessitate, vbi neque fidei veritas, neque morum honestas periclitentur. Deberi ab Ordine vestro, deberi â Gallicana, immò ab vniuersa Ecclesia, plurimum Regi tam præclarè de Catholica Religione merito, & in dies magis mereri cupienti. Propterea vos iure vestro decedentes, illud in Regem contulisse. Omittimus hic commemorare quæ significatis de appellato â vobis sæculari magistratu, á quo victi discesseritis, cupimus enim eius facti memoriam aboleri, & volumus ea vos verba è litteris vestris expungere, ne in actis Cleri Gallicani resideant, ad dedecus vestri nominis sempiternum. Quæ de Innocentio III. Benedicto XII. Bonifacio VIII. in vestram defensionem adducitis, non deficere, qui doctis lucubrationibus ostenderint, quam

frivola, atque extranea sint huic causæ: magis notum est, quam vt opus sit commemorare quo zelo, qua constantia, eximij illi Pontifices Ecclesiæ libertatem defenderint adversus sæculares potestates. Tantum abest, vt eorum exempla possit errori vestro suffragari. Coeterùm vltrò admittimus, & laudamus consilium relaxandi Canonum disciplinam pro temporum necessitate: vbi fieri id possit sine fidei, & morum dispendio. Immo addimus cum Augustino toleranda aliquando pro bono vnitatis, quæ pro bono æquitatis odio habenda sunt, neque eradicanda zizania, vbi periculum sit, ne simul triticum etiam eradicetur. Id ita tamen accipi oportet, vt in aliquo tantùm peculiari casu, & ad tempus, & vbi necessitas vrget, licitum sit, sicuti factum est ab Ecclesia cum Artianos, & Donatistas Episcopos, eiurato errore suis Ecclesijs restituit, vt populos, qui secuti eos fuerant, in officio contineret. Aliud est vbi disciplina Ecclesiæ per vniversum amplissimi Regni ambitum, sine temporis termino, & cum manifesto periculo, ne exemplum latiùs manet, labefactatur: imò evertitur ipsius disciplinæ, & Hierarchiæ Ecclesiasticæ fundamentum, sicuti evenire necesse esset, si quæ à Rege Christianissimo in negotio Regaliæ nuper acta sunt, conniventibus, imò etiam consentientibus, nobis contra sacrorum Canonum, & præsertim generalis Concilij Lugdunensis authoritatem, contra notam iam pridem vobis in ea re mentem nostram, & contra ipsam iuris iurandi religionem, qua vos Deo, Romanæ, vestrisque Ecclesijs obligastis cum Episcopali caractere imbueremini, hæc sancta Sedes executioni mandari, & malum invalescere diutiùs differendo permitteret, ac non ea Nos pro tradita divinitùs humilitati nostræ supremæ in vniuersam Ecclesiam potestati solemni more Prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes improbaremus, cùm præsertim per abusum Regaliæ non solùm everti disciplinam Ecclesiæ res ipsa doceat; sed etiam fidei ipsius integritatem in discrimen vocari, facilè intelligatur ex ipsis Regiorum decretorum verbis, quæ ius conferendi beneficia Regi vindicant, non tanquam profluens ex aliqua Ecclesiæ concessione, sed tanquam in ingenitum, & coævum Regiæ Coronæ. Illam

verò parte litterarum vestrarum non sine animi horrore legere potuimus, in qua dicitis, nos iure vestro decedentes, illud in Regem contulisse quasi Ecclesiarum, quæ curæ vestræ creditæ, fuere essetis arbitri, non custodes. Et quasi Ecclesiæ ipsæ, & spiritualia earum iura possent sub sæcularis potestatis iugum mitti ab Episcopis, qui se pro earum libertate in servitutem dare deberent. Vos sanè ipsi hanc veritatem agnoscitis, & confessi estis, dum alibi pronunciastis, ius Regaliæ servitutem quamdam esse, quæ in eo præsertim, quod spectat beneficiorum collationem imponi non potest, nisi Ecclesia concedente, vel saltem consentiente. Quo iure vos ergò ius illud in Regem contulistis? Cùmque sacri Canones distrahi vetent iura Ecclesiarum, quomodò ea vos distrahere in animum induxistis, quasi eorumdem Canonum auctoritati derogare liceat vobis? Revocate in memoriam, quæ inclitus ille conterraneus vester Clarevallensis Abbas, non Gallicanæ modo, sed etiam vniuersalis Ecclesiæ lumen à vobis meritò nuncupatus, Eugenium Pontificem officij sui admonens, reliquit scripta præclarè, meminisset se esse cui claves traditæ, cui oves creditæ sunt, esse quidem, & alios Cœli Janitores, & Gregum Pastores; sed cùm habeant illi assignatos greges singuli singulos, ipsi vniuersos creditos, vni vnum. Nec modo ovium, sed & Pastorum Eugenium esse Pastorem. Ideòque iuxta Canonum statuta alios Episcopos vocatos fuisse in partem sollicitudinis; ipsum in plenitudinem potestatis. Ex quibus verbis, quantum vos admoneri par est de obsequio, & obedientia, quam debetis huic sanctæ Sedi, cui nos Deo authore (quamquam immeriti) præsidemus; tantundem Pastoralis nostra sollicitudo excitatur ad inchoandam tandem aliquando in hoc negotio, quam nimia fortasse longanimitas nostra, dum pœnitentiæ spatium damus, hactenus distulit Apostolici muneris executionē. Quamobrē per præsentes litteras tradita à nobis ab omnipotenti Deo authoritate improbamus, rescindimus, & cassamus, quæ in istis vestris Comitijs acta sunt in negotio Regaliæ cum omnibus indè secutis, & quæ in posterum attentari contingat, eaque perpetuò irrita, & inania declaramus, quamvis cum sint per se manifestè nulla cassatione, aut declara-

tio-

tione huiusmodi non egerent. Speramus tamen vos quoque ipsos, re melius cõsiderata celeri retractione cõsulturos conscientiæ vestræ, & Cleri Gallicani existimationi. Ex quo Clero sicuti huc vsque non defuere, ita in posterum non defuturos confidimus, qui boni Pastoris exemplo, libenter animam ponere parati sint pro ovibus suis, & pro testamento Patrum suorum. Nos quidem pro officij nostri debito parati sumus Dei adiutrice gratia, sacrificare sacrificium iustitiæ, & Ecclesiæ Dei iura, ac libertatem, & huius sanctæ Sedis authoritatem, dignitatemque defendere, nihil de nobis, sed omnia de eo præsumentes, qui nos confortat, & operatur in nobis, & qui iussit Petrum super aquas ad se venire: præterit enim figura huius mundi, & dies Domini appropinquat. Sic ergo agamus venerabiles ac dilecti filij, vt cum summus Pater familias, & Princeps Pastorum rationem ponere voluerit cum servis suis, sanguinem peffundatæ, laceratæ Ecclesiæ, quam suo acquisiuit de nostris manibus non requirat. Vobis interim omnibus Apostolicam Benedictionē, cui cœlestem accedere optamus intimo paterni amoris affectu impertimur. Datum Romæ apud Sanct. Petrum sub annulo Piscatoris die 11. Aprilis 1682. Pontificatus nostri anno sexto. Marius Spinula.

PROTESTATIO CLERI GALLICANI Reverendiſſimo D. Abbati Lauro Sedis Apoſtolicæ Internuntio á D. Promotore eiuſdem Cleri publicè intimata.

ECcleſia Gallicana ſuis legibus proprias conſuetudines inviolatè cuſtodit, quibus maiores noſtri Gallicani Præſules nulla definitione, nullaque auctoritate derogatum eſſe voluerunt, & quas ipſi Summi Pontifices agnoſcere, & laudare vltrò dignati ſunt; propè tamen eſt, vt perfringantur leges iſtæ, quas priſca Galliarum Religio, ac Reverenda vetuſtas inconcuſſas fecere. Ecce etenim, quo ſine acerbiſſimo animi ſenſu dici non poteſt, hiſce annis ſuperioribus per Provincias, & Ciuitates Galliarum litteræ Apoſtolicæ diſſeminatæ ſunt, quibus antiqua Gallicanæ Eccleſiæ iura, & Patriæ inſtituta apertè violantur, ex his ſcilicet intelligimus de Regni Eccleſiarumque noſtrarum negotijs contra mores noſtros vſurpatam eſſe cognitionem, inauditis partibus pronunciata iudicia, iuriſdictionem Epiſcoporum conculcatam, deniquè contra Canonem Eccleſiaſticum, & contra conſuetudinem Illuſtriſſimo Gallicanæ Eccleſiæ Metropolitæ gladium excommunicationis intentatum eſſe. Dolet Clerus Gallicanus, queriturque ex his, & alijs, quæ exindé facta ſunt: oppreſſas libertates Eccleſiarum: perturbatam Eccleſiæ formam: illatum dedecus Pontificali ordini, terminoſque perruptos, quos Patres noſtri conſtituerunt, & ne officium, & cauſam ſuam deſerere, aut præiudicare ſuæ Dignitati, Eccleſiarumque ſuarum commodis videatur publica conteſtatione obloqui contra, & inertis ſilentij culpam à ſe removere decreuit, vt exemplo Patrum ſuorum in poſterum prouiſum ſit, ne quis nocere poſſit iuribus, & libertatibus Eccleſiæ Gallicanæ, eoque magis inclinat in eam ſententiam quod Summus Pontifex Innocentius XI. morum antiquorum, & canonicæ diſciplinæ ſeuerus actor non patietur iniuriam decretis ſuorum prædeceſſorum, & Canonibus provulgatis, qui reſcindebant, quid.

quid actum contra priuata Prouinciarum iura, nolebant siquidem Ecclesiarum Priuilegia; quæ semper seruanda sunt, confundi.

Propterea Clerus idem Gallicanus Professus antea omnem reverentiam, & obedientiam, quam semper exhibuit, perpetuòque exhibiturus est, Cathedræ D. Petri in qua potentiorem agnoscit Principatum, Clarissimo D. Joanni Baptistæ Lauro Prothonotario Apostolico, & Nuntiaturæ Apostolicæ Galliarum Auditori protestari constituit, sicuti de facto protestatur per præsentes. Ne litteris Pontificijs datis ad Episcopum Appamiensem 2. Octobris 1680. ad Ecclesiæ Pamiers Capitulum eadem die 2. Octobris ad Archiepiscopum Tholosanum prima Ianuarij 1681. ad Moniales, seu Canonissas Regulares B. M. V. Monasterij de Charone 7. Augusti, & 15. Octobris 1680. vel alijs, &c. & illarum virtute actis, & secutis quibuscumque damnum aliquod, seu præiudicium iuribus Ecclesiæ Gallicanæ fieri possit, neue eius in alijs locis, & temporibus hoc in exemplum, & auctoritatem trahat, vt antiquos Ecclesiæ Canones auitas Regni consuetudines, receptosque mores Ecclesiæ Gallicanæ oppugnare audeat, aut propterea quicquam contra sibi licere existimet, imo verò nemo nesciat hoc nihil obstare quominus Canones, consuetudines, iura, & libertates eiusdem Ecclesiæ pristinam vim, & integram authoritatem retineant, & custodiant. Hoc Clerus Gallicanus sibi, suisque priuilegijs cautum volens omnibus notum esse vult, ne quis ignorantiæ causam prætextet.

Datum in Comitijs generalibus Cleri Callicani Lutetiæ habitis anno Domini 1682. die verò 6. mensis Maij.